

[credits]

Tekst:

Beeld: XXX

[kop]

En plots was daar de aangifte

[intro]

Staatssecretarissen Vijlbrief en Van Huffelen besloten op 19 mei aangifte te doen tegen de eigen dienst. Een bijzonder ingrijpende stap. Een reconstructie.

[algemeen introkader]

Waarom aangifte?

De commissie-Donner stelt in november 2019 dat in de zogenoemde CAF 11-zaak (zie tijdlijn) sprake was van institutionele vooringenomenheid bij de Belastingdienst. Omdat minister Wopke Hoekstra wil weten of er ambtsmisdrijven zijn gepleegd, kondigt hij in januari een second opinion aan door een externe partij.

concludeert na onderzoek dat er een redelijk vermoeden is van ambtsmisdrijven en andere mogelijk relevante misdrijven, namelijk knevelarij en beroepsmatige discriminatie. Bij zo'n vermoeden moet volgens artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering aangifte worden gedaan. En dat deed het ministerie. Of er ook daadwerkelijk strafbare feiten zijn gepleegd, is aan de rechter om te bepalen na een onderzoek door het Openbaar Ministerie.

TIJDLIJN

[kader 1]

2004 – Een nieuwe wet

Om de kwaliteit van de kinderopvang te waarborgen en meer jonge ouders aan het werk te krijgen, treedt op 30 oktober 2004 de Wet kinderopvang (Wko) in werking. Er is sprake van

een voorschotsystematiek. Al in het eerste jaar wordt bij 40 procent van de toeslaggerechtigden geld teruggevorderd. Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOink) en de Algemene Rekenkamer trekken aan de bel.

[kader 2]

2008 – De aanscherping

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) doet onderzoek naar gastouderopvang. Conclusie: de Wko biedt veel ruimte voor misbruik. In 2010 worden de regels voor het gastouderschap aangescherpt.

[kader 3]

2013 – De Bulgarenfraude

De Belastingdienst richt het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) op om fraude te bestrijden. In deze tijd speelt ook de 'Bulgarenfraude'. De dienst wordt verweten signalen over mogelijk georganiseerd misbruik van toeslagen te hebben genegeerd. Publiek en politiek eisen strengere handhaving.

[kader 4]

Juli/augustus 2014 – De stopzetting

Naar aanleiding van onderzoek door het CAF-team krijgt het merendeel van een groep van 309 ouders (CAF 11-zaak) het bericht dat hun maandelijkse toeslag wordt stopgezet.

[kader 5]

24 april 2017 – De terechtwijzing

De Nationale Ombudsman oordeelt in zijn onderzoek 'Geen powerplay maar fair play' dat 232 gezinnen met kinderopvangtoeslag onevenredig hard zijn aangepakt door Toeslagen. De Ombudsman beveelt Toeslagen aan om de vraagouders die overlast hebben ondervonden excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed.

[kader 6]

29 mei 2019 – De adviescommissie

Staatssecretaris van Financiën Menno Snel stelt een onafhankelijke commissie onder leiding van Piet Hein Donner in om met aanbevelingen voor concrete maatregelen te komen.

[kader 7]

14 november 2019 – Het oordeel

De commissie-Donner presenteert haar interim-advies 'Omzien in verwondering' waarin zij oordeelt dat in de CAF 11-zaak sprake was van institutionele vooringenomenheid. De commissie adviseert om de ouders te compenseren van wie de kinderopvangtoeslag is verlaagd of stopgezet voor één of meerdere jaren in de periode 2012 tot en met 2014.

[kader 8]

2019/2020 – De stroomversnelling

Staatssecretaris Snel treedt af. Kort daarna vertrekt ook

Minister Wopke Hoekstra kondigt de ontvlechting van de Belastingdienst aan. Twee nieuwe staatssecretarissen, Hans Vijlbrief en Alexandra van Huffelen, treden aan.

[kader 9]

Januari 2020 – De second opinion

Minister Hoekstra kondigt een onafhankelijk, extern onderzoek aan naar mogelijke ambtsmisdrijven door de Belastingdienst. Is dat het geval, dan dient aangifte te worden gedaan.

[kader 10]

19 mei 2020 – De aangifte

Staatssecretarissen Vijlbrief en Van Huffelen melden dat het ministerie aangifte heeft gedaan bij het Openbaar Ministerie vanwege het redelijk vermoeden van ambtsmisdrijven en andere mogelijk relevante misdrijven.

*(bronnen: Deel- en Eindrapport 'Omzien in verwondering' van de commissie-Donner,
Kamerbrieven van 24 december 2019 (Stand van zaken uitbetaling compensatie CAF 11) en
19 mei 2020 (Second opinion ambtsmisdrijven).*